

ROLNICZY, HANDLOWY I PRZEMYSŁOWY.

Dnia 23 Listopada 1882 roku.

№ 47

II (23) Listopada 1882 r.

Zmiany, których obornik na gnojowisku doznaje.

Obornik, leżąc w stajni pod zwierzętami, od których powstaje, dojrzewa lepiej niż wywieziony na gnojowisko. Prawda ta była od dawna oczywistą. Nie pamiętam czyje badania wykazały przed kilku laty w jakiej zmianie leży doskonalsze dojrzewanie obornika w stajni pod zwierzętami niż na gnojowisku. Ono leży w przejściu wielkiej części jego azotu, fosforanów i krzemianów z ich stanu w wodzie nierozpuszczalnego w rozpuszczalny. Obornik dojrzały żywi rośliny zaraz po zetknięciu się z nimi i odpłaca się przez to w pierwszym roku więcej niż obornik niedojrzały. Zaleca ta jest wielką, ale chodzi o to, jakim kosztem zostaje osiągnięta, i czy zostawienie obornika pod zwierzętami nie może być dla nich w niektórych przypadkach szkodliwe. Niewątpliwie nie może być bez szkodenia zwierzętom gnoj niektórych z nich pod nimi przez kilka miesięcy w stajni zostawiony. Skoro tak jest, trzeba znać zmiany, jakich obornik doznaje przy różnym postępowaniu z nim na gnojowisku. Jedni radzą chronić go na gnojowisku dachem i przez polewanie gnojówką, aby nie wysychał i nie wietrzał, zachwalają utrzymywanie go w dołach i przykrywanie ziemią albo torfem. Inni przeciwnie są za układaniem i ugniataciem obornika w wały, bez dodawania do niego czegokolwiek innego prócz odpadków gospodarstwa niezdatnych do przerobienia na cenniejsze wyroby niż nawóz. Ci ostatni są za utrzymaniem sucha rzeczonych wałów i twierdzą, że postępować należy z obornikiem na gnojowisku w sposób sprzyjający przemianie jego azotu w saletrzan. Dodając do niego odpadki ziemisto-ługowate, na przykład popiół drzewny lub rumowisko wapienne, mówią oni, sprowadza się warunki sprzyjające tworzeniu się saletrzanów, pożyteczniejszych w nawozie i żywiących rośliny lepiej niż sole amoniakalne. Rozpatrując zdania panujące o postępowaniu z obornikiem dostrzega się, że ich jest kilka, i że się mocno różnią jedne od drugich. Większości tych różnych zdań brakuje podstawy zdobytej przez doświadczenie i porównanie kosztów jednego postępowania z obornikiem, z kosztami drugiego postępowania z nim i nakoniec zestawienia tych kosztów z wartością odnoszonego ulepszenia.

Profesor Birner w Regenwalde badał zmiany, których obornik doznaje przez różne postępowanie z nim:

- 1) Przy zwilżaniu go wodą, bez dodawania do niego czegokolwiek innego;
- 2) Przy utrzymaniu go sucho, bez dodawania do niego czegokolwiek innego;
- 3) Przy zaprawieniu go wapieniem niewypieczonym na wapno, marglem, solą potassową, wapnem gaszonym, torfem lub solą magnezji.

Do prób tych służyła mieszanina jednej wagi gnoju bydłowego z jedną wagą gnoju końskiego. Wnioski wynikłe z tych prób są następujące:

- a) Obornik wilgotnie utrzymany gnije i uchodzi z niego w powietrze tym więcej amoniaku, im pora jest cieplejsza;

b) Obornik sucho utrzymany i zabezpieczony od przystępu do niego powietrza traci azotu swego bardzo mało;

c) Przy nakryciu obornika tworami pochłaniającymi amoniak, nie traci się nic z jego amoniaku;

d) Obornik traci amoniaku najwięcej przy zaprawieniu go jakimkolwiek rodzajem wapna;

e) Dodatek torfu do obornika nie zapobiega przechodzeniu jego amoniaku w powietrze;

f) Dodatek gipsu do obornika zapobiega przechodzeniu jego amoniaku w powietrze;

g) Przez zaprawienie stu wag obornika dwiema wagami chloru potassowego lub siarczanu magnezji, nie tylko nie uchodzi z niego amoniak, ale nawet wzrasta jego obfitość w azot, prawdopodobnie przez przemianę w amoniak azotu powietrza, który wsiąka w mocno dla powietrza przesiąkalną masę gnijącego obornika.

W robieniu obornika chodzi o przerobienie w nawóz wszystkich odpadków swego gospodarstwa, które nie są zdadne do lepszego użytku, o przerobienie ich może tanio i w dobry nawóz.

Odpadki gospodarstwa wiejskiego, niezdatne na wyroby cenniejsze niż jest nawóz, są dwojakie. Jedne są powszechne, znajdują się w każdym gospodarstwie rolnym i w większej ilości. Drugie powstają w gospodarstwie rolnym pospolicie w ilości niemałej w niem poważnego znaczenia, a wyjątkowo w większej. Właściwym materiałem nawozowym w gospodarstwach rolnych są te odpadki, które w niem rok rocznie i w każdej porze w większej ilości powstają. Przerobienie w nawóz innych odpadków gospodarstwa wiejskiego powinno być zastosowane do postępowania potrzebnego w przerobieniu głównego materiału w nawóz dobry a tani.

Wywiezienie na rolę nawozu półsuchego jest tańsze niżeli mocno wilgotnego, wywiezienie przegniłego jest tańsze niż niedojrzałego. W jednej furze nawozu półsuchego i przegniłego jest większa masa cennych tworów nawozowych niż w takiej samej objętości i wadze nawozu mocno wilgotnego i nieprzegniłego. Przerobienie 100 fur obornika bardzo wilgotnego, słomiastego i nieprzegniłego w 75 fur nawozu dojrzałego jest wielkim jego ulepszeniem, jeżeli może być tanio wykonane i jeżeli nie łączy się z nim ubytek azotu z nawozu. Taniem i dobrą jest przerabianie materiałów nawozowych, jeżeli wszystkie materiały do tego zdadne w jeden rodzaj dobrego nawozu przerabia. Ono jest bardzo dobre, jeżeli za pomocą obornika pozwala taniej przerobić w dobry nawóz kupne materiały nawozowe niż przypada przerobienie ich sposobem fabrycznym. Postępowanie z obornikiem dla doprowadzenia go do stanu jego dojrzałości może nie tylko go ulepszać przez zmniejszenie jego objętości i wagi, bez zmniejszenia jego obfitości w azot, ale może służyć do przerobienia niem w jednoraki nawóz wszystkich na nawóz zdalnych odpadków własnego gospodarstwa. Ono może służyć do przerobienia z kupnej ilości mielonej, miału węgla kostnego lub mąki kopalnych fosforanów w nawóz tej samej użyteczności co superfosfat. Możliwość takiego użycia obornika ma w tych przypadkach wielkie znaczenie, w których bez szkody dla zwierząt, od których powstaje, pod nimi w stajni długo zostawać nie może i na gnojowisko wywieziony być musi.

Postępowanie z gnojem stajennym różnych zwierząt i w różnych przypadkach, mając być gospodarne i korzystne, nie może być jednakie.

Konie, świnie i drób nie mogą gospodarnie i bez szkody na zdrowiu, w żadnej porze roku być utrzymywane na ich gnoju, niewywożonym z pod nich przez 3 miesiące lub więcej. Przy użyciu nadmiaru ściółki można powyższe zwierzęta czysto i zdrowo utrzymać na ich gnoju, niewywożonym z pod nich przez 3 miesiące lub więcej, ale używanie ściółki w nadmiarze jest niegospodarne. Najpowszechniejszą ściółką jest słoma. Słoma użyta na karmę przynosi więcej korzyści niż użyta na ściółkę. Funt słomy wart więcej niżeli gnoj podniósł przez samo nasiąknięcie odchodami zwierząt, dla których na ściółkę użyty został.

Przy zaopatrywaniu bydła mierną ilością ściółki w czasie żywienia go trawą lub wywarami dostarcza ono obornika bardzo wilgotnego i prędko gnijącego. Obornik taki utrudnia czyste utrzymanie bydła na niem stojącego. Krowy dojne tracą na mleczności, jeżeli się gnoj pod nimi rozrzewa. On szkodzi w tym przypadku przez działanie na ich wymion. Zwierzęta niewiązane w klatkach i swobodnie w nich poruszające się nie zużywają tyle ściółki co uwiązane. Mieszanina odchodu zwierząt z ich ściółką jest zupełniejsza i jednostajniejsza, jeżeli one są niewiązane i swobodnie w swych klatkach ruszać się mogą. Gnoju nie potrzeba wówczas tak często z klatek wydalac. Przedewszystkiem tańsze i ochłodniejsze jest robienie tym sposobem jednostajnego gnoju niż przekładanie go z tylnej pod przednią część ich stanowiska.

Owce potrzebują w stajni swojej tak dobrze czystego i słabo ciepłego powietrza, jak inne zwierzęta rolnicze. Powietrze przesycone wilgocią, kwasem węglowym i amoniakiem szkodzi zdrowiu owiec i przez to ich wełnie. Gnoj owiec rozgrzewając się pod nimi w porze ciepłej i przy nadmiernej jego ilości w owczarni szkodzi owcom i ich wełnie.

Niewątpliwie przemienia się gnoj stajenny najlepiej w dobry nawóz, jeżeli do czasu wywiezienia go w pole zostaje pod zwierzętami, które go dostarczają. W tym miejscu jest on zabezpieczony w zimie od mrozu przerywającego jego dojrzewanie, w lecie jest zabezpieczony od upału, w każdym czasie od słoty i wiatrów, które go ługują i ubożą w twory cenne. W stajni jest gnoj bezpłatnie ugniatany i gnojówką napawany. Zostawianie gnoju pod zwierzętami, które go dostarczają, byłoby doskonałym sposobem robienia nawozu z odchodów i ściółki zwierząt, gdyby doskoła obornik miał większe znaczenie niż zdrowie zwierząt i ich produktywność. Ztąd wniosek, że w przypadkach, w których utrzymanie gnoju pod zwierzętami nie szkodzi ich zdrowiu, czystości, ani produktywności, utrzymanie go pod nimi i wywożenie z pod nich prosto na rolę jest najgospodarniejszym postępowaniem z obornikiem.

(D. n.)

Czwarty międzynarodowy targ zbożowy we Lwowie.

W dniu drugim targu interesa nieco więcej były ożywione niż w dniu pierwszym. W ogóle jednak mało poczyniono transakcyj; często we Lwowie i w Podwoleczyskach bez targu większe notowano obroty niż tutaj teraz. Najwięcej jeszcze interesów zrobiono na tym ostatnim targu na spirytus, gdyż sprzedano go oprócz drobniejszych ilości między innymi 8,000 wiader po 12 złr. 45 z odstawa listopad—maj do stacyi Krasne, Jezierna i Zborów.

Jednym słowem jednak można powiedzieć, że tegoroczny międzynarodowy targ zbożowy we Lwowie zrobił *fiasco*. U nas to się nic udać nie może, słyszeliśmy mówiących. Niekoniecznie odpowiadamy, bo jeżeliby postarano się więcej o zadosyć uczynienie warunkom koniecznym do powodzenia, to w każdym razie chociaż o wiele lepiej mógłby się ten targ udać, niż było obecnie. Należy też i na to zwrócić uwagę, że dla żadnej mo-

że z prowincyj, ważność międzynarodowego targu zbożowego nie jest tak wielką jak dla Galicyi, odciętej podwójną linią celną od swych naturalnych targowisk.

Ponieważ wiadomość o stanie zbiorów ma obecnie dla gospodarzy wiejskich ważne znaczenie, gdyż przy niej nie potrzeba już grać w ślepa babkę, lecz można sobie obliczyć, jakie płody będą w handlu poszukiwanymi szczególnie, a zatem z którymi też można dłużej wyczekiwać, aby za nie lepsze ceny otrzymać, to podamy tu nieco w dopełnienie tych wiadomości, tak jak one były zebrane urzędownie przez austriackich konsulów dla międzynarodowego targu zbożowego w Wiedniu, a które następnie i dla targu lwowskiego ogłoszono.

Korrespondent Rolniczy już był poprzednio podał część tych wiadomości z *Gazety Lwowskiej*, mianowicie zaś o stanie zbiorów we wschodniej Galicyi, czyli z galicyjskiego Podola, będącego najzwyklejszą częścią tutejszej prowincyi, a ztąd i najprodukcyjniejszej, z tego więc powodu dla niepowtarzania rzeczy już ogłoszonych dodamy tylko:

Że w roku bieżącym stan zasiewów ozimych na wiosnę w całej Galicyi, a zwłaszcza też w jej części wschodniej (Podole) w ogólności jak najpiękniejszą rokował nadzieje. Piękna wiosna, niezwykle ciepła, a przytęm niezbyt sucha, sprzyjała pomyślnemu rozwojowi vegetacyi, która w porównaniu nawet z innymi latami w wielu okolicach o parę tygodni okazała się przyspieszoną. W drugiej jednak połowie lipca nastąpiły deszcze, które z nieznanymi przerwami trwały w największej części Galicyi przez cały sierpień. W okolicach podolskich, jak też i w niektórych miejscowościach pojedynczych, gdzie przed temi jeszcze słotami zdołano sprzątnąć zboże w całości lub w jakiej części, i gdzie z powodu przepuszczalności gruntu, wilgoć mniej szkodziła, zbiory wypadły pomimo to pomyślnie, a nawet i bardzo pomyślnie. Za to w reszcie wschodniej Galicyi, a mianowicie też w jej południowej części, ulewy pod koniec lipca i w sierpniu trwające przerwały postęp zbiorów i wyrzuciły w nich dotkliwie straty. Część bowiem zboża zrosła bądź w kopach, bądź w pokosach, a niekiedy nawet na pniu, dużo też zwłaszcza owsa i grochu wysypało się z powodu spóźnionego sprzętu. Nadto jeszcze w pobliżu rzek i górskich potoków wody znaczne wyrzuciły szkody na większych przestrzeniach. Tym więc sposobem obecny rok gospodarski pod najpomyślniejszymi rozpoczęty wroźbami, w skutek owych niepomyślnych wpływów w czasie zbioru, kończy się niestety dla znacznej części Galicyi o wiele mniej pomyślnie, a w części nawet zupełnie niepomyślnie.

W zachodniej Galicyi także wiele pszenicy, owsa, jęczmienia, a po części i żyta nie zdołano ocalić, to też wiele ich zgniło i porosło tak jeszcze w polu, że otrzymane ziarno tylko na paszę dla bydła użyte być może. Zboże zaś we właściwej porze niemożące być żętem, przejrzało i czerniało od słoty.

Ztąd to na targu nie tak wiele będzie dobrego galicyjskiego zboża, reszta zaś nie będzie mogła wytrzymać konkurencyi. Zboże bowiem to tylko popłaca i jest poszukiwane, które jest przydatne do przechowania, o co tego roku tutaj będzie dość trudno. Produkta więc galicyjskie odpowiednio do tegorocznego gatunku lichego, tylko za bardzo niską cenę, i to z trudnością jeszcze sprzedawać będzie można.

Dla Bukowiny znowu za to rok 1882 jest prawdziwie błogosławionym. Gdy bowiem w całej Europie uskarżano się na nieustanne słoty, przeszkadzające zbiorom i szkodliwie wpływające na gatunek zbóż wszelkich, Bukowina wyjątkowo nie doznała tej klęski. Z tej to przyczyny obfite zbiory tegoroczne odbyły się tu w jak najpomyślniejszych warunkach, tak, że wszystkie bez wyjątku zboża zwieziono sucho za pogody, przez co też i gatunki ich, czyli jakoś jest wyborną.

Tycze się to mianowicie pszenicy, żyta i owsa, które obok bardzo obfitych omlotów i co do gatunku jeszcze wydały plon świetny. Przeciwnie jęczmień zrodził się wprawdzie obficie, ale co do jakości nie ze wszystkimiż zadawała wymagania browarów.

Rzepak tylko nie odpowiedział oczekiwaniom. Rzecz szczególna, że ta roślina i w Galicyi od lat już kilku stale źle obradza, przez co też i rozmiary jego uprawy w wielu okolicach zmniejszają się z każdym rokiem. Tegoroczny plon rzepaku jest

wszędzie w Galicyi mniejszy od żeszłorocznego, i to jeszcze znacznie mniejszy w znacznej części miejscowości. I tak w przecięciu zebrano z jednego hektaru tutaj 545 kilogramów, a w roku przeszłym 617 sprzątnięto. Ogółem zaś sprzątnięto rzepaku 4,270,000 kilogramów, zatem przeszło o 400,000 kilogramów mniej niż w roku przeszłym, co pokazuje i nieurodzaj, i zmniejszenie się też jego uprawy.

Prawie tak samo jak o Bukowinie da się też powiedzieć i o tegorocznym zbiorze na Multanach, a nawet i w całej prawie Rumunii. I tam bowiem pogoda służyła, a plon jest w ogóle znakomity.

Na Bessarabii tylko w nadgranicznych powiatach urodzaj okazał się dobrym. Zaś w powiatach bliższych Odessy, jak donoszono tutaj, żniwo było średnie, chociaż w przecięciu niegorsze niż lat zwykłych.

Zbiory na Ukrainie tém się szczególniej tegoroczne odznaczają i wyróżniają stosunkowo od Galicyi, Król. Polskiego i Pruss, że dziwnie pogodnie żniwa miały, tak, że większa część pszenicy i żyta, prawdziwie, że w snopie deszczu wcale nie widziały.

Musimy tu jeszcze podać tabelę liczebnego zestawienia zbiorów w roku 1882 wedle sprawozdań zebranych dla dziesiątego międzynarodowego targu w Wiedniu.

Za średni zbiór przyjęto liczbę sto.

| K R A J E | Pszenvica | Żyto | Jęczmień | Owies |
|---|------------|------------|------------|------------|
| | uszkodzone | uszkodzone | uszkodzone | uszkodzone |
| Austria (Przedlitawia) | 111 | 103 | 106 | 105 |
| Węgry | 157 | 108 | 120 | 116 |
| Rossya wschodnia | 145 | 145 | 85 | 90 |
| Kurlandya | 95 | 95 | 85 | 85 |
| północna | 95 | 100 | 85 | 85 |
| Podole | 115 | 100 | 80 | 80 |
| środkowa | 90 | 60 | 85 | 85 |
| południowa | 90 | 90 | 105 | 100 |
| Bessarabia | 130 | 100 | 120 | 115 |
| Królestwo Polskie | 112 | 95 | 95 | 95 |
| Rumunia—mała Wołoszczyzna | 120 | 130 | 100 | — |
| Rumunia — wielka Wołoszczyzna | 95 | 105 | 120 | 95 |
| Multany | 135 | 90 | 95 | 125 |
| Serbia | 160 | 135 | 160 | 140 |
| Prussy | 105 | 105 | 105 | 120 |
| Saksonia | 105 | 95 | 100 | 115 |
| Bawarya wyższa i niższa | 120 | 95 | 125 | 125 |
| Bawarya — Frankonia i Szwabia | 130 | 140 | 150 | 155 |
| Bawarya—Palatynat i Wetterau | 110 | 95 | 110 | 115 |
| Badeńskie | 100 | 92 | 90 | 100 |
| Wirtemberskie | 110 | 100 | 110 | 115 |
| Meklemburskie | 120 | 120 | 100 | 95 |
| Szwajcarya | 105 | 75 | 110 | 100 |
| Dania | 105 | 100 | 110 | 110 |
| Szwecya i Norwegia | 105 | 105 | 100 | 100 |
| Włochy górne | 135 | 80 | — | 90 |
| średnie | 110 | — | — | — |
| południowe | 110 | — | — | — |
| Francya | 100 | 90 | 100 | 100 |
| Belgia | 100 | 115 | 90 | 110 |
| Hollandya | 105 | 105 | 105 | 105 |
| Anglia | 100 | — | 110 | 110 |

Ameryka wykazuje w roku bieżącym zbiór pszenicy 500 mi-

lionów buszli, której miała 400 milionów w roku przeszłym, a jej sprzęt kukurydzy stanowi ogromną ilość, gdyż 1,500 milionów buszli, kiedy w roku przeszłym było jej 1,100 milionów buszli.

Zygmunt Gawarecki.

ROZMAITOŚCI.

W sprawie wywozu mięsa. Usiłowania przemysłowców angielskich w celu dostarczenia z Warszawy do Londynu świeżego mięsa, pomimo odbytych korzystnych prób, zawartych umów i złożonych kapitałów—nie udały się... A stało się to za sprawą niemieckich kolei żelaznych, przez które miały przechodzić transporta owego mięsa, a głównie za sprawą rządu niemieckiego. Podług kontraktu zawartego pomiędzy kapitalistami londyńskimi, a jednym z tutejszych znanych handlarzy wołów, tygodniowo z Warszawy na Hamburg, a następnie dalej wodą, miało iść 150 ćwiartowanych wołów i dwa razy tyle sztuk nierogacizny. W tym celu dla zapewnienia regularnego wysyłania całych *transito* pociągów, przedsiębiorcy odnieśli się do zarządów dróg żelaznych, i to właśnie wywołało trudności ze strony rządu niemieckiego, który ze względów sanitarnych odmówił stanowczo pozwolenia przewozu świeżego mięsa. Przemysłni synowie Albionu zwrócili się bezzwłocznie ku Libawie, żądając, jeżeli się uda, wysłać będą mięso wodą.

(Kur. Warsz.)

Sprawozdanie tygodniowe.

Gdańsk, dnia 18 listopada 1882 r.

Przez cały niemal ubiegły tydzień padał tutaj śnieg przy ostrém, mroźném powietrzu; wody pokryły się nawet lekką warstwą lodu. Wiatr wiał północno-zachodni i zachodni. Nowy-York nie doznał nadzwyczajnej zmiany cen w tym tygodniu na pszenicę; płacono bowiem za loco psz. 1,8½ dol. w stosunku do 1,8 dol. w tygodniu poprzednim; na styczeń 1,11³/₈ dol. w stosunku do notowania zeszytygodniowego, również 1,11³/₈ dol. ceny na mąkę pozostały niezmiennie, t. j. 4,50 dol. Interes zbożowy jest w Ameryce obecnie bardzo spokojny, gdyż wywozy z portów atlantyckich są bardzo małe, natomiast dowozy są bardzo znaczne i powiększają się z każdym dniem. Zapasy kontrolowe wynoszą 19,200,000 buszli.

Wywóz z portów atlantyckich do Europy wynosił w ubiegłym tygodniu:

Do Anglii 106,000 kwr. w stosunku do 113,000 kw. w tygodniu poprzednim.

Do europejskiego kontynentu 21,000 w stosunku do 70,000 kw. w tygodniu poprzednim.

Z Kalifornii do Anglii 140,000 kw. w stosunku do 90,000 kw. w tygodniu poprzednim.

Do innych części kontynentu 10,000 kwr. w stosunku do 7,000 kw. w tygodniu poprzednim.

W Anglii panowało również równieź zmienne powietrze, nastąpiła ostra temperatura, i w końcu padał śnieg. Usposobienie na rynkach tamtejszych również niezmiennie pozostało, i ceny na pszenicę wprawdzie utrzymywały się, lecz objawiał się brak chęci kupna mimo, że te ciągle wielkie dowozy cokolwiek pomniejszą się.

Krajowej pszenicy dowieziono w tygodniu poprzednim:

44,232 kw. w przec. cen. po 40,11 c.

w obec 47,328 kw. " " po 40,11 c. w tyg. poprzednim.

Obcój dowieziono pszenicy:

843,272 cent. psz. 261,261 cent. mąki.

w obec 1,240,656 " " 308,936 " " w tyg. zeszyłym.

Londyn był w poniedziałek stały na krajową pszenicę; spo-

kojny zaś na obcą pszenicę i przy cenach bardzo przystępnych mąka bez popytu. Na targu środkowym obcą pszenicę jako krajową dość chętnie nabywano. Liwerpool donosi od wtorku o pełnych na pszenicę, na mąkę o cenach stałych. We Francji mało odrabiano interesów. W Paryżu zapowiedziane na początku tygodnia wyższe ceny tak na pszenicę, jak i mąkę, nie zdołały się utrzymać. W Belgii zbyt był bardzo trudny. Nad Renem utrzymywały się ceny. W południowych Niemczech, Austrii, Węgrzech targi pozostały bez żadnej zmiany cen. Berlin doznał tylko na pszenicę 61½ m. zwyczajki na odstawy wiosenne, na żyto pozostał zaś niezmienny.

Na targ nasz w tygodniu ubiegłym dowozy tak kolejają, jak i wodą były zbyt mierne, zaofiarowania były jednakże dość dobre, składające się z zasobów śpichrzowych, mianowicie czerwona pszenica rosyjska, jak i jasne gatunki maj dawały dobry popyt. Ekspertowie okazywali wielką chęć w nabywaniu i tym sposobem nie tylko ceny zeszlotygodniowe zdołały się utrzymać, lecz nawet płacono 2 m. wyżej per formam, i tak sprzedano 2,800 tonn w tygodniu ubiegłym.

| Notujemy za 1000 K ^o . fun. w. hol. | | marek |
|--|---------|---------|
| Pszenica jara | 126 | 165 |
| " lepsza | 125-135 | 170-172 |
| " pstro obciążona | 121-124 | 160-162 |
| " pstra i jasno-kolorowa | 120-124 | 162-170 |
| " wysoko-pstra | 128-130 | 180-183 |
| " rosyjska czerwona | 127 | 172 |
| " extra | 133-135 | 177 |
| " czerwona obsadzona | 128 | 167 |
| " wysoko pstra | 132-3 | 187 |
| Żyto krajowe | 120 | 126-127 |
| " polskie na transito | 120 | 123-124 |
| " rosyjskie | 120 | 124 |
| Jęczmienia dużego krajowego | 108 | 133 |
| " polskiego na paszę transito | 106,7 | 102 |
| Groch krajowego do gotowania | | 165 |
| " polskiego na transito na paszę | | 129 |
| " rosyjski na transito do gotowania | | 145-150 |
| Rydzu ross. obsadzonego | | 130 |
| Rzepiku rosyjskiego transito | | 225-240 |

Za 10,000 litrów proc. okowity płacono 50,50-51 mr.
Kursa giełdy berlińskiej: floreny austr. 170,51; ruble rosyjskie 201,15; kurs gdański 202,15 mr.

Aleksander Makowski et Comp.

Bank kredytowy Donimirski, Kalkstein, Łyskowski i Sp. w Toruniu.
Toruń dnia 18 listopada 1882 r.

Powietrze było w ubiegłym tygodniu dość suche, w końcu dopiero począł gęsty śnieg padać. W handlu zbożowym cokolwiek mocniejsze panuje usposobienie, handel jednakże jest spokojny, a tylko w małych wyjątkach udawało się sprzedającym nieco wyższe przeprowadzić ceny. W Nowym-Yorku cena pszenicy zimowej cokolwiek się podwyższyła. Zapasy kontrolowane pszenicy Stanów Zjednoczonych wynosiły w dniu 19 listopada 19,200,000 buszli w stosunku do 17,700,000 buszli do 4,000,000 buszli przed 8 dniami. Wywozy pszenicy wynosiły w ostatnim tygodniu z portów atlantyckich Ameryki do Anglii 103,000 kwr., do Francji 9,090, do innych portów kontynentu 13,000 kwr., z Kalifornii i Oregonu do Anglii 140,000 kwr., do Francji 5,000 kwr., do innych portów kontynentu 5,000 kwr., razem 280,000 kwr. w stosunku do 273,000 kwr. w tygodniu poprzednim. Na targach angielskich mocne panuje usposobienie, pomimo słabych dowozów, zapasy dotychczasowe pozostały nienaruszone. Francja miała spokojne targi. Belgia i Hollandya uskarżają się na słabe obroty. W Połudn. Niemczech i w Austrii i w Węgrzech pozostawały ceny bez zmiany. W Półn. Niemczech ceny były stałe.

Na naszym placu dowozy były małe.

Na pszenicę i żyto mocne panowało usposobienie. Na jęczmień w wyborowym jasnym gatunku popyt jest wielki, poślednie zaś gatunki są zaniebane. Grochu brak jest dotąd dowozów, wyborowe gatunki są żądane, a ceny takowych mocne. Owies zaniebany. Rzepaki bardzo żądane, a ceny stałe. Na mak biały i niebieski, koniczynę czerwoną i białą, tymotkę, niemniej na łubin i lnicę przy braku dowozów ożywiony panuje popyt.

| Płacono za 1000 kilogram. | | |
|---------------------------|--------------|----------------------------------|
| Pszenica transito | 115-133 fun. | 120-170 Mrk. |
| wilgotna z wyrost | 120-128 " | 135-155 " |
| krajowa pstra | 126-131 " | 160-170 " |
| jasna z wyrostem | 120-126 " | 145-160 " |
| wyborowa | 129-133 " | 170-180 " |
| Żyto transito | 115-128 " | 105-118 " |
| " krajowe wilg. | 115-122 " | 115-122 " |
| " suche | 123-130 " | 124-128 " |
| Jęczmień ruski | | 90-120 " |
| " krajowy | | 125-140 " |
| Owies ruski | | 90-110 " |
| " krajowy | | 110-130 " |
| Groch na paszę | | 125-135 " |
| " kuchenny | | 140-160 " |
| " Victoria | | 160-190 " |
| Rzepak grubo ziarnisty | | 250-270 " |
| Rzepak | | 245-255 " |
| Rydz (lnica) | | 160-190 " |
| Łubin żółty | | 80-90 " |
| " niebieski | | 80-90 " |
| Wyka czarna | | 110-120 " |
| Tatarka | | 100-110 " |
| Koniczyna biała | 30-60 | rs. 4,79-9,58 |
| " czerwona | 30-50 | rs. 4,79-7,99 |
| Tymotka | 25-30 | za 50 klgr. za pud rs. 3,99-4,77 |
| Mak niebieski | 16-18 | rs. 2,55-2,87 |
| Mak biały | 17-23 | rs. 2,70-3,83 |

W Hamburgu polepsza się tendencja na okowitę, a przy słabem zaofiarowaniu ceny, mianowicie na bliższe terminu niece się podniosły, gdy tymczasem za odstawy na wiosnę jeszcze wyższych cen przyzwalać nie chciano.

| Płacono za okowitę kartoflaną: | | |
|--------------------------------|--------|------|
| loco bez beczki | 40 1/4 | 1,15 |
| w beczkach tel quel | 43 | 1,30 |
| w beczkach kontrak.loco | 45 1/3 | 1,40 |
| na listopad | 45 1/4 | 1,39 |
| na listopad-grudzień | 45 | 1,38 |
| na grudzień-styczeń | 44 3/4 | 1,37 |
| na styczeń-luty | 44 3/4 | 1,37 |
| na kwiecień-maj | 44 3/4 | 1,31 |

co odpowiada franko Aleksandrowo po potrąceniu wszelkich kosztów i wartosci becz. za wiadro 80%.

Dzisiejsze kursa berlińskie.

| | 201.20 | Mrk. |
|--------------------------|--------|------|
| Rosyjskie banknoty | 201.20 | Mrk. |
| Pszenica listopad | 175.50 | " |
| kwiecień-maj | 176.50 | " |
| New-York | 108.75 | " |
| Żyto loco | 139.00 | " |
| listopad | 140.25 | " |
| listopad-grudzień | 139.00 | " |
| kwiecień-maj | 137.50 | " |
| Olej rzepakowy, listopad | 63.70 | " |
| kwiecień-maj | 65.30 | " |
| Okowita loco | 54.00 | " |
| listopad | 53.90 | " |
| kwiecień-maj | 53.30 | " |